

Περιεχόμενα

Κατάλογος συντομογραφιών	11
Πρόλογος στην ελληνική έκδοση	13
Εισαγωγή.....	17
«Όλοι στον πόλεμο! Όλα για τη νίκη!». Ο Εμφύλιος πόλεμος και η αρχή της ελληνικής πολιτικής προσφυγιάς	37
<i>Το ιστορικό υπόβαθρο</i>	41
<i>Τα αίτια που οδήγησαν στην προσφυγιά</i>	47
<i>Ο ερχομός των παιδιών</i>	50
<i>Η άφιξη των ενήλικων προσφύγων</i>	56
<i>Η διαδικασία της εγκατάστασης</i>	64
<i>Υπό διπλή επιτήρηση: Οι οργανώσεις του ΚΚΕ στην Τσεχοσλοβακία</i>	71
<i>Επίλογος</i>	80
«Πριν από τον πόλεμο η ζωή ήταν ωραία. Ο πόλεμος μας σημάδεψε». Η Ελλάδα στις αναμνήσεις των προσφύγων.....	82
<i>Αναμνήσεις από την Ελλάδα λίγο πριν από τον πόλεμο</i>	83
<i>Αναμνήσεις από την Ελλάδα της Κατοχής</i>	87
<i>Αναμνήσεις από την Ελλάδα του Εμφυλίου</i>	95
<i>Αναμνήσεις από την Ελλάδα την περίοδο της προσφυγιάς</i>	106
<i>Επίλογος</i>	110
«Ελπίζαμε ότι θα γλιτώναμε τον πόλεμο». Τα προσφυγόπουλα στη διαδρομή Ελλάδα-Τσεχοσλοβακία	112
<i>Η αρχή της οδύσειας</i>	114
<i>Βουλγαρία – Ρουμανία – Ουγγαρία</i>	118

<i>Γιουγκοσλαβία</i>	122	
<i>Αλβανία – Πολωνία</i>	126	
<i>Τελικός σταθμός: Τσεχοσλοβακία</i>	130	
<i>Επίλογος</i>	133	
«Από τον παιδικό σταθμό μείναμε φίλοι σ' όλη μας τη ζωή».		
Οι παιδικοί σταθμοί των Ελληνόπουλων στην Τσεχοσλοβακία	134	
<i>Εξασφάλιση λειτουργίας των παιδικών σταθμών</i>	135	
<i>Η ζωή στους παιδικούς σταθμούς</i>	139	
<i>Προπαγάνδα</i>	154	
<i>Ανθρώπινες σχέσεις</i>	157	
<i>Επίλογος</i>	164	
«Ήρθε ο γραμματέας, μου τράβηξε τ' αυτί και μου 'πε: “Θα πας να μάθεις γράμματα”». Εκπαίδευση, εργασιακή αποκατάσταση και ελεύθερος χρόνος των Ελλήνων στην Τσεχοσλοβακία		166
<i>Βασική εκπαίδευση</i>	167	
<i>Πανεπιστημιακές σπουδές</i>	175	
<i>Εργασιακή ένταξη</i>	180	
<i>Ελεύθερος χρόνος</i>	183	
<i>Επίλογος</i>	188	
«Μπήκα στο βαγόκι φωνάζοντας: “Παιδιά, ανάσταση! Εδώ πέρα μιλάνε όπως στα μέρη μας!”». Το μακεδονικό στοιχείο στην ελληνική προσφυγιά		189
<i>Οι Σλαβομακεδόνες στην Ελλάδα</i>	190	
<i>Το ταξίδι στην Τσεχοσλοβακία</i>	193	
<i>Οι παιδικοί σταθμοί</i>	195	
<i>Εκπαίδευση και απασχόληση</i>	197	
<i>Έθιμα και ένταξη</i>	202	
<i>Οι σχέσεις με την ελληνική προσφυγιά</i>	204	
<i>Προβλήματα του χτες και του σήμερα</i>	207	
<i>Επίλογος</i>	210	
«Εμείς οι Έλληνες είμαστε σχιζοφρενείς: Η καρδιά μας ανήκει εκεί, το σώμα μας εδώ». Εμείς κι οι άλλοι: Η συγκατοίκηση των ελλήνων προσφύγων με την πλειονοτική τσεχική κοινωνία		212

<i>Κοινωνική ένταξη: Η αποδοχή από την τσεχική κοινωνία.....</i>	213
<i>Κοινωνική ένταξη: Φιλίες, σχέσεις και γάμοι με Τσέχους.....</i>	218
<i>Γλωσσική ένταξη: Όσες γλώσσες ξέρεις, τόσες φορές είσαι άνθρωπος.....</i>	223
<i>Το θέμα της υπηκοότητας.....</i>	228
<i>Ποιοι είμαστε: Το θέμα της ταυτότητας.....</i>	232
<i>Επίλογος.....</i>	236
«Εμένα μ' άρεσε το προηγούμενο σύστημα. Μου φαινόταν πιο δίκαιο». Η ελληνική προσφυγιά στην Τσεχική Δημοκρατία και οι πολιτικές της απόψεις	238
<i>Τα πολιτικά πιστεύω της μεγαλύτερης γενιάς και οι απόψεις της για το κομμουνιστικό καθεστώς.....</i>	239
<i>Το ΚΚΕ στην Τσεχοσλοβακία.....</i>	244
<i>Το 1968.....</i>	250
<i>Η προσέγγιση για το 1989:</i>	
<i>Απόψεις για τη σημερινή πολιτική κατάσταση.....</i>	255
<i>Επίλογος.....</i>	261
«Ήταν τόσο φανατικοί γιατί σ' αυτή την υπόθεση έβαλαν την καρδιά τους». Η ελληνική προσφυγιά και το ΚΚΕ.....	262
<i>Το Κόμμα.....</i>	263
<i>Ο ηγέτης.....</i>	270
<i>Οι διασπάσεις.....</i>	275
<i>Επίλογος.....</i>	288
«Απομείναμε σαν δέντρο ξεριζωμένο...». Προσφυγιά – Επαναπατρισμός	290
<i>Ερχομός και εγκατάσταση.....</i>	291
<i>Επαναπατρισμός.....</i>	297
<i>Η κατάσταση μετά την πτώση της δικτατορίας.....</i>	302
<i>Επίλογος.....</i>	311
«Πιο πολλές φορές με είπαν Τσέχα στην Ελλάδα παρά Ελληνίδα στην Τσεχία». Επιστροφή στην πατρίδα.....	313
<i>Διαδικασία επαναπατρισμού.....</i>	314
<i>Πρώτα ταξίδια στην Ελλάδα.....</i>	318
<i>Εγκατάσταση.....</i>	320

<i>Εργασία</i>	323
<i>Κοινωνικές συναναστροφές</i>	327
<i>Δεύτερη και τρίτη γενιά</i>	333
<i>Επίλογος</i>	338
«Στη ζωή μου είδα τρεις κρίσεις. Τώρα ζω την τρίτη».	
Οι Έλληνες στην Τσεχία: Μια γενεαλογική προσέγγιση.....	339
<i>Ένας απολογισμός</i>	340
<i>Πρώτη γενιά: Παρελθόν και νοσταλγία</i>	343
<i>Δεύτερη γενιά: Στις μολόπετρες της παράδοσης και του εκσυγχρονισμού</i>	349
<i>Η γενιά που ήρθε στον κόσμο μετά τη δεκαετία του '80</i>	354
<i>Μέσω γενεών: Η περιπέτεια της οικογένειας Μάργαρη</i>	359
<i>Επίλογος</i>	364
Summary	
“Our Tears dried up...”	
Greek Refugees in Czechoslovakia	366
Πηγές.....	369
Βιβλιογραφία	373
Ευρετήριο.....	381